MUZISCHE OPVOEDING

DEELASPECT MUZIEK

Coaching Muzische Vorming - deelapect muziek
Wim Vanderwaeren @ De Parel - Heusden

Ritmische spreektekst en begeleiding Orff-instrumenten

Door Wim Vanderwaeren

Bedoeling.

We willen met deze les twee vliegen in één klap slaan. Enerzijds een ritmische spreektekst aanbieden van de hand van Carl Orff (muzisch taalgebruik – muziek) en anderzijds daar een les begeleiding met Orff-instrumenten (muziek) aan koppelen. Hiervoor hoef je geen noten te kunnen lezen. Dit is een laagdrempelige les om toch zonder enige kennis van notenleer muziekinstrumenten aan te wenden bij een lied (in dit geval een ritmische spreektekst). Bij een volgend lied zullen we pogen een leidraad mee te geven bij het creëren van een muzikale begeleiding. Genoeg… laat ons ritmisch spreken en begeleiden en vooral … musiceren.

Welke doelen worden nagestreefd in deze les ?

B1 Bij het luisteren naar klanken en muziek kan ik wat ik hoor omzetten in een grafische notatie of elementaire vormen van traditionele notatie.

B1. Ik sta open voor de interactie tussen woord en gebaar, beeld en klank tijdens het dramatisch spel.

B8. Ik beleef plezier aan taalbeschouwing en aan het spel ermee.

C1. Ik kan boodschappen en teksten integreren in manuele, muzikale, lichamelijke en dramatische expressie

C2. Ik pas verbale en non-verbale spelvormen toe of improviseer.

Benodigdheden.

De ritmische partituur.

Orff-instrumenten (er zijn duidelijk 3 lijnen in de spreektekst, 3 spreekkoren, dus kunnen 3 soorten instrumenten (sopraan, alt en tenor) gebruikt worden. Ik koos dan ook voor klokkenspel als sopraan, altxylofoon en metallofoon voor de altpartij en tenorxylofoon en metallofoon voor de tenor/baspartij. Bezit je dit gamma niet, geen nood. Luister naar de toonhoogte en maak zelf 3 groepen instrumenten.

Lesgang.

Het lied wordt aangeleerd door eerst de tekst ritmisch te oefenen.
- Er worden 3 spreekkoren gevormd en de tekst wordt steeds herhaald. Let wel dat de koren de partituur steeds ter hand nemen.
- Pas als de teksten goed gekend zijn, kan men gaan experimenteren met de ritmische spreekteksten. Steek gevoel en kleur in de te zeggen gedeeltes. Profiteer van de sterkte van de spreekkoren, van de nonsensinhoud, van de afwisseling tussen de spreekkoren. Je zal merken dat dit lied heel graag gesproken (gezongen) zal worden door de klas.
- Ik denk dat je voor dit stuk van de les gerust 25 minuten kan uittrekken.
- Koppel ti-ti-ti-ti-ti-ti ta aan bula bula bulu la, ta-ta-ta aan bu lu la en ta-ta-ta-ta aan bela bula.
- Laat genoeg verwoorden dat de tekst geen enkele betekenis heeft. Een nonsenstekst wordt dit ook wel eens genoemd.
- Na een tijdje zullen de leerlingen genoeg inzicht hebben in de structuur en ritmiek van de zinnen. Dat is het moment om over te gaan naar de instrumentale begeleiding.

Verwerkingen op het lied.

- Laat samen met de kinderen steeds één instrument spelen (hetzelfde als wat de kinderen zeggen. Dit kan niet heel erg moeilijk zijn, vermits de melodie in het geheugen zit, later al de melodie even vlot in de vingers zitten ..
- Breid uit naar de twee andere partijen. Je hebt dus het ritmisch spreekkoor dat nu begeleid wordt door telkens 1 instrument.
- Je kan nog differentiëren door elk instrument door twee kinderen te laten bespelen, een hoge toon en een lage toon. Zo krijg je nog meer

Noem Carl Orff zeker niet ou(t)bollig !

klankkleur.

- Laat het koor verminderen en de begeleiding op Orff-instrumenten nog uitbreiden.
- Doe verder tot je enkel nog muziekinstrumenten hoort…

- Een nuttige link naar de achtergrond omtrent Orff-instrumenten en de pedagogiek die erachter zit kan je vinden op http://nl.wikipedia.org/wiki/Orff-Schulwerk of googelen naar Orff Schulwerk. Ook afbeeldingen van de instrumenten zijn hier te vinden …
- Ik zou zeker ook durven verwijzen naar zijn meest beroemde werk, de Carmina Burana, waarin enkele prachtige ritmische spreekteksten, begeleid door een orkest zitten.
- Luistermogelijkheid : Carmina Burana (Carl Orff) Uf dem Anger (Tanz) of om deze les verder te illustreren http://www.youtube.com/watch?v=-L35sxYQ-9A of surf op youtube "carmine burana 20. Veni, veni, venias "

Quando conveniunt

gemakkelijk, licht

pueri *commodo, leggiero*

Carl Orff, 1895–1982

1 Quan-do con-ve-ni-unt An-cil-la

2 Sy-bil-la,

3 Ca-mil-la,

ser-mo-nem fa-ci-unt et ab

Allegro (snel)

4 **puellae** *chiacchierando*

stil

1 hac

2 et ab hac

3 et ab il-la.

p bel-la bul-la

p bel-la bul-la

p bel-la bul-la

luid

8 *più f*

plotseling stil

sub. pp

1 bel-la bel-la bul-lu-la

2 bul-lu-la

3 bul-lu-la

bel-la bel-la bul-lu-la

bul-lu-la

bul-lu-la

12 *tutti sempre cresc.* : allemaal steeds luider

1 *p* bel-la bel-la bel-la bel-la

2 bel-la bel-la bel-la bel-la

3 bel-la bel-la bel-la bel-la

bel-la bel-la bel-la bel-la

bel-la bel-la bel-la bel-la

bel-la bel-la bel-la bel-la

bel-la bel-la bel-la bel-la

bel-la bel-la bel-la bel-la

bul-lu-la bul-lu-la

bul-lu-la bul-lu-la

bul-lu-la bul-lu-la

In bijlage op volgende bladzijde het volledige lied.

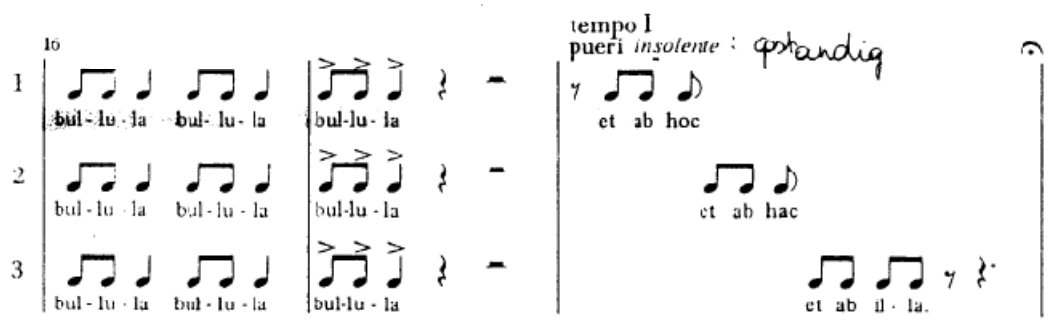

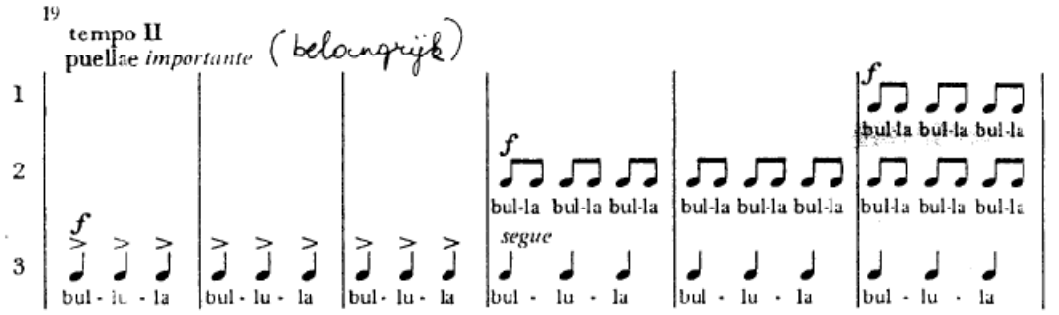

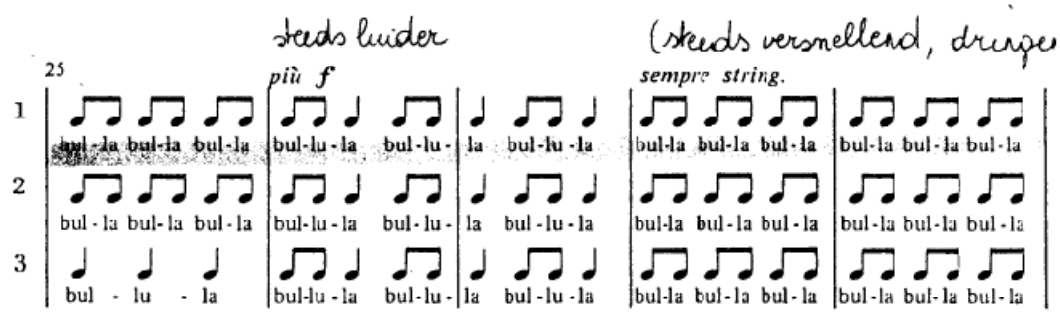

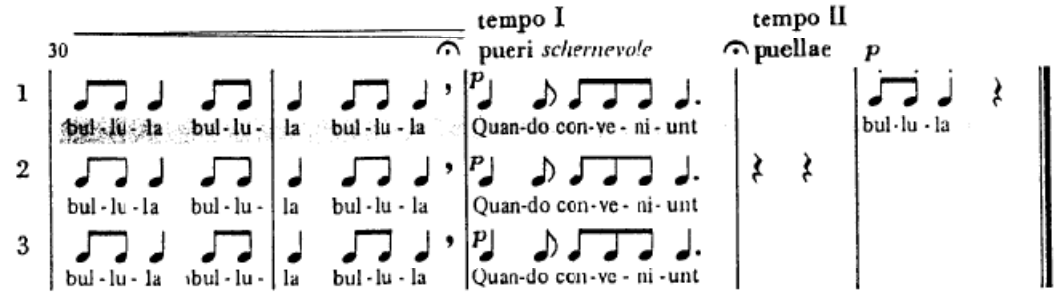

Tü →

(aus „Stücke für Sprechchor")

© 1969 by B. Schott's Söhne, Mainz

Ingescande partituur !